

тики. По суті, вони є агентами валютного контролю і підзвітні головному органу валютного контролю – Національному банку України [3, с. 45].

На нашу думку, модель валютного регулювання має будуватися таким чином, щоб досягати таких цілей: забезпечення економічного зростання; підтримка низьких темпів інфляції; сприяння високому рівню зайнятості; підтримання макроекономічної рівноваги; створення механізму управління валютним курсом; здатність оперативного впливу на валютний ринок.

Виходячи з наведеного вважаємо, що для оптимізації вітчизняної моделі валютного регулювання необхідно прийняти закон, який буде чітко визначати повноваження всіх регулюючих органів на валютному ринку, а саме:

- закріпити за НБУ статус єдиного центру розробки стратегії валютної політики;
- надати НБУ повноважень координації заходів у валютній сфері;
- чітко окреслити коло валютних відносин, на які здійснюватиме вплив відповідний регулюючий орган;
- законодавчо визначити чіткий розподіл інституційної відповідальності за реалізацію валютного регулювання;
- проголосити цілі та завдання валютної політики.

Отже, значна різноманітність валютних відносин, що виникають на валютному ринку, зумовлює створення складної моделі регулювання таких відносин. Регулюючі повноваження та контролюючі обов'язки мають державні органи, відомства, комерційні банки, які залежно від свого призначення здійснюють ті чи інші заходи впливу на валютному ринку. Поряд із цим вітчизняній моделі валютного регулювання притаманні суперечності, дублювання функцій, розмиття відповідальності між регулюючими органами, що в результаті призводить до зарегульованості валютного ринку та неефективності його державного регулювання.

Висновки

Сукупна діяльність органів валютного регулювання певною мірою забезпечує реалізацію механізму державного регулювання валютним ринком, проте для їх функціонування, як цілісної системи необхідне вдосконалення правової бази, нормативне врегулювання повноважень та механізму

взаємодії під час проведення валютної політики. У зв'язку з цим доцільно в Законі України «Про валютне регулювання» слід чітко визначити повноваження органів валютного регулювання та створити певний механізм координації заходів у сфері валютного регулювання.

Література

1. Грошово-кредитні засоби регулювання економіки: монографія / за заг. редакцією д-ра екон. наук Л.В. Кривенко [Л.В. Кривенко, О.М. Дутченко, М.І. Синюченко та ін.]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 210 с.
2. Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання та контролю» від 19.02.93 р. №15–93. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Дзюблюк О.В. Валютна політика: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
4. Журавка Ф.О. Валютна політика в умовах трансформаційних змін економіки України [Текст]: монографія / Ф.О. Журавка. – Суми: Ділові перспективи; ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 334 с.
5. Закон «Про Державну податкову службу в Україні» від 04.12.90 р. №509–XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Закон «Про Національний банк України» від 20.05.99 р. №679–XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Конституція України від 28.06.96 р. №254к/96–ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Кустовська О.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. – 124 с.
9. Лобозинська С.М. Державне регулювання банківської системи України: монографія / С.М. Лобозинська. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – 416 с.
10. Механізм державного управління валютним ринком України: монографія / Т.В. Філіпенко; Міністерство освіти і науки України, Донецький державний університет управління. Донецьк: ВІК, 2010. 491 с., іл., табл., ст. 185.
11. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. №92–IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Положення «Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України» затверджено Указом Президента України від 31.05.2011 р. №634/2011.

К.Е. УЛЬЯНОВ,
доцент, Військовий інститут Київського національного університету ім. Т. Шевченка

Конкурентна політика держави в умовах глобалізації

Проаналізовані основні проблеми формування та реалізації конкурентної політики в умовах глобалізації. Окреслені основні заходи щодо підвищення ефективності конкурентної політики в Україні.

Ключові слова: конкуренція, монополія, антимонопольне регулювання, конкурентна політика, глобалізація.

Проанализированы основные проблемы формирования и реализации конкурентной политики в условиях гло-

бализации. Очерчены основные мероприятия по повышению эффективности конкурентной политики в Украине.

Ключевые слова: конкуренция, монополия, антимонопольная регуляция, конкурентная политика, глобализация.

The paper analyzes major problems of development and implementation of competitive policy under globalization. Major measures towards improvement of competitive policy efficiency in Ukraine are outlined.

Keywords: competition, monopoly, antimonopoly regulation, competitive policy, globalization.

Постановка проблеми. Україна на міжнародному рівні визнана країною з ринковою економікою. Основою такої економіки є економічна конкуренція. Як базовий механізм ринкових відносин конкуренція змушує підприємців змагатися між собою й тим самим сприяє досягненню найкращих соціальних і підприємницьких результатів. Конкуренція обмежує концентрацію економічної влади в одному підприємницькому центрі й стимулює задоволення потреб споживача, здешевлення продукції та підвищення її якості. Тим часом конкуренція як об'єкт державної конкурентної політики потребує захисту.

В умовах ринкової економіки саме конкурентна політика покликана сприяти розвитковій конкуренції на ринках, стимулювати створення та розвиток конкурентного середовища й конкурентних механізмів, забезпечувати рівні конкурентні умови всім господарюючим суб'єктам.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженню питань конкурентної політики присвячені праці таких російських та українських учених, як С. Авдашева, Г. Азоев, В. Базилевич, А. Баришева, А. Бутиркін, З. Борисенко, О. Костусев, В. Лагутін, О. Мальцева, Н. Розанова, К. Тотьев, Г. Філюк, А. Шастітко, Н. Ячеїстова та інші. Актуальність подальших досліджень цієї проблематики визначається: по-перше, її недостатньою розробкою у вітчизняній науці, відсутністю цілісної концепції сучасної конкурентної політики; по-друге, необхідністю її удосконалення в епоху глобальних змін. З огляду на це конкурентна політика має стати предметом пильної уваги вітчизняних науковців і практиків.

Метою цієї статті є визначення особливостей реалізації конкурентної політики в умовах глобалізації з урахуванням сучасних динамічних змін соціально-економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу. В умовах глобалізації ми зіштовхуємося з двоєю моделлю ринку, що зумовлено динамічним поширенням інформаційних технологій. З одного боку, ринок неминуче монополізується, але з іншого – монополії дедалі частіше починають поводитися як досконалі конкуренти. Як відомо, ще у першій половині ХХ ст. австрійський економіст Й. Шумпетер у зв'язку з монополією висунув теорію «творчого руйнування», відповідно до якої монополіст може не гальмувати, а навпаки, стимулювати технічний прогрес і економічне зростання, тому що він, прагнучи окупити свої витрати, стимулює впровадження інновацій.

Американський економіст П. Ромер, навпаки, вважає, що в умовах інформаційної революції монополії відіграють негативну роль через те, що їм вигідніше перешкоджати інноваційному процесу, щоб зберегти власне монопольне становище [1, с. 84]. У принципі дискусії зводяться до питання: наскільки провідні фірми можуть зловживати своєю владою на шкоду суспільній ефективності, а отже, перешкоджати нормальній ринковій конкуренції? На думку дослідника, сьогодні відбувається швидке зниження вхідних бар'єрів: споживачі одержують можливість порівнювати ціни, торгівля on-line сприяє заощадженню трансакційних витрат тощо. Компаніям-монополістам стає не вигідно підвищувати ціни на власну продукцію та обмежувати обсяги її виробництва. Крім того, на ринку відбуваються зміни часового характеру: скорочується життєвий цикл нового продукту, оскільки інформація про нього поширюється миттєво і повсюдно. Тому монополізація певних сфер економіки може мати суперечливі наслідки для суспільства. Узагальнену характеристику суперечливої природи монополій, їх соціально-економічної значущості представлено українським економістом Г. Філюк [2, с. 31–40].

Конкуренція також має свої особливості – вона буває добросовісною (чесною) і недобросовісною (несумлінною, нечесною) і в цьому сенсі може мати також як позитивні, так і негативні наслідки для суспільства. Тим часом конкуренція як об'єкт правового захисту має відповідати вимогам сумлінності та свободи підприємницької діяльності. Сумлінність і свободу економічної конкуренції, як і обмеження монополізму, забезпечують активна та адекватна державна конкурентна політика і конкурентне право.

Держава в умовах глобалізації має змінити свої підходи до якісного розвитку ринкових інститутів та інституту конкуренції зокрема. Інститут конкуренції визначає основні параметри ринкового господарства, спрямованість розвитку виробництва й ринкових відносин. Добросовісна конкуренція дозволяє усунути серйозні порушення всіх економічних пропорцій, сприяє раціональному використанню ресурсів для випуску продукції, передбачає, що діяльність підприємців на всіх стадіях виробництва має бути прогресивною та оптимальною, розподіляє справедливо доходи учасників ринку. Головне в ринковій конкуренції те, що вигода дістається тому підприємцеві, який досяг кращих результатів своєї діяльності.

Інститут конкуренції – це сукупність економіко-правових норм, що визначає та регулює поведінку економічних суб'єктів, орієнтованих на максимізацію їх особистої вигоди, і державних заходів, що примушують їх до виконання запропонованих норм. Економіко-правові норми – це міжнародні й національні правила у сфері регулювання і стимулювання конкуренції, що відповідають потребам глобалізації господарської системи та модернізації національних економік. Недобросовісна конкуренція в економіці, зокрема невиконання правил (неправомірні методи, зловживання домінуючим становищем), дозволяє одержувати конкурентні переваги або взагалі без витрат, або з меншими витратами, у

зв'язку з чим держава створює та використовує заходи, спрямовані на попередження та припинення порушень правил конкуренції [3]. Правила, які формують зміст інституту конкуренції, мають бути об'єктивними і єдиними для всіх учасників, вони мають забезпечувати добросовісну конкуренцію навіть на монополізованих ринках, що надзвичайно актуально для України.

Підкреслимо, що в сучасних умовах конкуренція є корисною не тільки для внутрішньої економіки. Вона являє собою важливий засіб, який допомагає економіці, адекватно реагуючи, пристосовуватися належним чином до змін зовнішнього середовища. «Нове» середовище характеризується об'єднанням ринків завдяки територіально необмеженим економічним операціям; подальшим дерегулюванням національних економік та їх лібералізації; наявністю «глобальних гравців», які розробляють нові територіально вільні стратегії, що допомагають їм пристосовуватися до змін і отримувати вигоду від цих змін; тощо.

У таких нових умовах органи по захисту конкуренції стикаються з трьома проблемами.

По-перше, з необхідністю знаходити шляхи подолання півдвідомчості, яка виникає в територіальному аспекті юрисдикції конкурентних органів. Йдеться про те, що сьогодні трапляються випадки, коли споживачі потерпають від негативних наслідків антиконкурентної поведінки окремих суб'єктів господарювання через те, що перебувають за межами юрисдикції певного антимонопольного органу. Йдеться, наприклад, про функціонування міжнародного картелю, який, зловживаючи своєю владою, наносить істотну шкоду ефективності підприємницької діяльності та інтересам споживачів. Те ж саме стосується і зловживання та спроб монополізації з боку компанії, яка займає домінуюче становище на глобальному ринку. Тому конкурентному органу однієї країни для отримання доказової бази і можливості застосування санкцій доводиться долати значні юридичні і фактичні перешкоди.

Необхідно вказати також і на наявність проблем, які виникають у зв'язку з розглядом мультиюрисдикційних злиттів, тобто угод про злиття, які підпадають під юрисдикцію кількох конкурсних відомств. Контроль за такими злиттями можуть встановлювати конкурентні органи різних країн, які мають відмінності у вимогах до нотифікації та інших чинних норм. При цьому зростає ризик того, що вони будуть приймати суперечливі рішення і накладати на підприємства санкції, які не відповідатимуть одна одній.

По-друге, необхідно спрямовувати зусилля на вирішення кола завдань, зумовлених глобалізацією, у контексті управління на світовому рівні. Усвідомлюючи, що як споживачі товарів і послуг, так і їх виробники дедалі більше стають учасниками глобальної економіки, конкурентні відомства беруть на себе складну місію по збереженню на належному рівні досягнень конкурентної політики в ході міжнародної інтеграції на ринках, перетворюючи таким чином процес глобалізації на більш економічно ефективний і соціально значимий.

По-третє, країни з транзитивною економікою реструктуризують свої економічні системи з метою забезпечення їх повноцінної інтеграції у світову економіку та отримання можливостей, пов'язаних із використанням нових конкурентних переваг в умовах глобалізації [4, с. 66–67].

Проведення комплексних економіко-правових досліджень у галузі конкуренції в Україні засвідчує, що головним недоліком сучасної вітчизняної конкурентної політики є її безсистемність і відірваність від контексту, відсутність цінностей і цілей загальної економічної політики та інструментів її здійснення. Наслідком цього є:

- низький рівень підприємницької активності;
- розширення опортуністичної поведінки суб'єктів на ринку. Використання протиріч у нормативних документах дозволяє їх інтерпретувати у власних інтересах, ігнорувати формальні правила, застосовувати неформальні правила, які найчастіше носять нелегальний характер;
- посилення негативного впливу на економіку суб'єктів природних монополій, що зумовлено їхньою ціновою і тарифною політикою;
- інституціоналізація інфраструктури підтримки підприємництва;
- посилення впливу міжнародних корпорацій на розвиток конкурентних відносин у країні тощо.

Тим часом, за оцінками фахівців, в Україні формально створене конкурентне середовище, свідченням чого є значна кількість продавців на багатьох ринках, широкий асортимент продукції, яка пропонується різними виробниками, тощо. Однак за іншими функціональними параметрами переважна більшість таких ринків не відповідає критеріям вільної конкуренції [6, с. 20]. Так, наприклад, високі бар'єри входу на ринки та асиметрія інформації створюють преференції окремим суб'єктам господарювання, що забезпечує їм певні конкурентні переваги порівняно з іншими конкурентами. Преференції, які отримують окремі вітчизняні компанії від державних чи місцевих органів влади, забезпечує їм можливість навіть на ринках з великою кількістю учасників необґрунтовано підвищувати ціни на власну продукцію.

Крім того, сучасні вітчизняні підприємці, особливо зайняті у малому та середньому бізнесі, зазнають значних труднощів унаслідок нерозвинутого інституціонального середовища; високого рівня корупції та адміністративних бар'єрів; недостатньої захищеності прав власності; неефективності системи земельних відносин; ускладнення чи навіть блокування доступу до об'єктів інфраструктури; нерозвинутої фінансових ринків тощо. Успішне вирішення цих проблем вимагає державного регулювання, яке б враховувало негативні наслідки, зумовлені сучасною кризою й трансформацією української економіки.

Тим часом заходи, спрямовані на підтримку конкуренції в Україні, носять здебільшого декларативний характер. З огляду на це виникає об'єктивна необхідність впорядкування, систематизації всіх діючих формальних норм, що ре-

гують конкуренцію, та їх доопрацювання з метою створення стимулів для розвитку конкурентних відносин і підтримки конкуренції на внутрішньому ринку.

В умовах глобалізації необхідним є перехід від використання методів захисних конкурентної політики до активних. Захисні методи конкурентної політики призначені для припинення та попередження обмеження конкуренції на ринках, активні – спрямовані на створення і посилення конкуренції.

Сфера захисних методів конкурентної політики охоплює різні заходи антимонопольної політики та боротьби з недобросовісною конкуренцією. До заходів антимонопольної політики відносяться: 1) припинення та обмеження зловживання господарюючим суб'єктом домінуючим становищем; 2) припинення та попередження угод та узгоджених дій, які обмежують конкуренцію; 3) контроль угод економічної концентрації; 4) припинення та попередження антиконкурентних дій органів державної влади, місцевого самоврядування та контролю.

Заходами боротьби з недобросовісною конкуренцією є: по-перше, припинення дій, спрямованих на отримання не виправданих переваг (у тому числі за допомогою органів державної влади, управління та контролю); по-друге, недопущення поширення помилкових відомостей про товар; по-третє, недопущення поширення помилкових відомостей про конкурентів; по-четверте, дезінформація покупців [5].

Проблеми припинення та попередження обмежень конкуренції на ринку передусім вирішуються за допомогою антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної конкуренції. Однак в Україні значна частина обмежень конкуренції виникає внаслідок діяльності органів державної влади і місцевого самоуправління (близько 25% порушень антимонопольного законодавства). Тому тут вагому роль відіграють і норми інших видів законодавства, зокрема антикорупційного, законодавства про державну службу тощо.

До активних методів конкурентної політики відносять різноманітні заходи щодо стимулювання входу суб'єктів господарювання на ринки, а саме: усунення адміністративних бар'єрів, оптимізація митно-тарифного регулювання імпорту, адвокатування конкуренції, а також регулювання ринків природних монополій. До активних методів конкурентної політики відносяться також заходи по захисту прав власності і по захисту контрактних прав.

Відмінність між активними і захисними методами конкурентної політики з точки зору впливу на поведінку учасників ринку полягає у тому, що перші роблять конкуренцію більш вигідною, а другі знижують привабливість її обмеження. В певному сенсі активні методи впливають на структуру стимулів, а захисні – на систему примусу. На нашу думку, в Україні на сучасному етапі, поки не завершений процес формування конкурентного середовища на внутрішньому ринку, не можна віддавати перевагу тим чи іншим методам конкурентної політики. Доцільним є зважене використання як активних, так і пасивних методів.

У цьому контексті для розвитку та підтримки конкуренції на вітчизняних ринках необхідно здійснити такі першочергові заходи:

- зосередити увагу на зниженні адміністративних бар'єрів (розмежуванні функцій по контролю та нагляду між загальнодержавними органами влади і органами місцевого самоврядування, посиленні антимонопольного контролю за діями органів виконавчої влади тощо);

- сприяти розвитку малого підприємництва шляхом прийняття програм, спрямованих на підтримку інноваційної підприємницької діяльності, підвищення доступності фінансово-кредитних ресурсів, створення сприятливого режиму податкового регулювання тощо);

- уніфікувати доступ до інфраструктури внаслідок спрощення самої процедури доступу й зменшення вартості приєднання до об'єктів інфраструктури);

- оптимізувати заходи тарифного та особливо нетарифного характеру на ввезення та вивезення товарів, відповідно до ринкової ситуації тощо.

Підкреслимо також, що, формуючи конкурентну політику, необхідно мати на увазі, що головне завдання антимонопольного законодавства – «не захищати бізнес від ринку, а захищати суспільство від негативних проявів ринку» [4, с. 63]. Дійсно, конкурентний процес значною мірою пов'язаний із тим, щоб стимулювати економічно ефективні підприємства за рахунок менш економічно ефективних. Цей процес служить передусім на благо споживачів. Підприємства винагороджуються за рахунок зниження витрат виробництва, зниження цін, що усуває суперників з ринку і підвищує його концентрацію. Однак підвищення концентрації ринку не завжди означає його монополізацію, навпаки, це може загострювати конкуренцію між підприємствами, які залишилися на ринку.

Крім того, потрібно виключити необґрунтовану диференціацію антимонопольного регулювання. На сучасному етапі при вдосконаленні вітчизняного конкурентного права необхідно враховувати багатогранний досвід розвинутих країн по використанню інституту саморегулювання професійної та підприємницької діяльності. В умовах глобалізації невід'ємною частиною діяльності антимонопольних органів країн стає поглиблення взаємозв'язків з аналогічними органами інших країн та наднаціональними органами. Таке співробітництво покликано відіграти головну роль у конструктивному застосуванні антитрестівських законів. Насамперед йдеться про використання єдиних корпоративних стандартів і відпрацьованої системи корпоративної відповідальності підприємницького та професійного співтовариства. Для забезпечення координації та співробітництва антимонопольних органів на наднаціональному рівні створено дві організації – Глобальний форум по конкуренції та Глобальну конкурентну мережу.

Висновки

Конкурентна політика істотно впливає на соціально-економічний розвиток: продуктивність, ціни, прибуток, схиль-

ність до інновацій, економічне зростання, конкурентоспроможність господарюючих суб'єктів на світових ринках.

Сучасні умови вимагають впорядкування, систематизації всіх діючих формальних норм, які регулюють конкуренцію, і доопрацювання їх з метою стимулювання розвитку конкурентних відносин і підтримки конкуренції. В цьому аспекті в Україні пропонується зважене використання як активних, так і пасивних методів конкурентної політики з послідовним переходом до використання переважно активних методів по мірі розвитку конкуренції на внутрішньому ринку. Крім того, на нашу думку, створити в Україні умови для добросовісної конкуренції дозволить розумне поєднання систем державного регулювання і саморегулювання підприємницької та професійної діяльності, засноване на високому професіоналізмі сторін, взаємній (у тому числі фінансової) відповідальності, застосуванні сучасних стандартів, механізмів і технологій регулювання.

Основне завдання конкурентної політики держави в умовах глобалізації – створити умови для забезпечення конкурентної переваги національної економіки в ситуації міжнародної інтеграції й наростаючої конкурентної боротьби, з одного боку, а з іншого боку, не допустити концентрації, спрямованої на формування монопольної ринкової влади окремих суб'єктів національних ринкових систем.

Література

1. Romer P. Endogenous technological change // Journal of Political Economy. – 1990. – №5. – P. 71–102.
2. Филук Г.М. Соціально-економічні наслідки монополії: теоретичний і практичний аспекти // Економіка України. – 2008. – №1. – С. 30–41.
3. Мальцева О.В. Государственная конкурентная политика как форма поддержки конкурентоспособности предпринимательских структур // Наука и образование: хозяйство и экономика; предпринимательство и управление. – 2011. – январь [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.journal-nio.com/index.php?option=com_content&view=article&id=264&Itemid=82#centarmain
4. Ячеистова Н.И., Бабин И.Г. О глобальном форуме по конкуренции // Вестник МАП России. – 2002. – №1. – С. 59–71.
5. Шаститко А. Мобилизационный вариант модернизации конкурентной политики: основания, содержание, следствия // X Леонтьевские чтения Санкт-Петербург, 12–13 февраля 2010 года – [Электронный ресурс] – Режим доступа: www.beafnd.org/common/img/uploaded/files/LCH_SHastitko_KP.pdf
6. Филук Г.М. Оцінка конкурентного підприємницького середовища в Україні: методологічні аспекти // Вісник Національного університету імені Т. Шевченка. Сер. Економіка, 2011. – №124–125. – С. 19–21.

М.С. ОСТРОВСЬКА,

Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана,

Т.В. БЛУДОВА,

д.е.н., професор, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Теоретико-методологічні підходи щодо оцінки рівня економічної безпеки держави

У статті розглядається питання розробки системного інструментарію для діагностики рівня економічної безпеки з метою запобігання та подолання негативних явищ і загроз у машинобудівному секторі економіки на різних етапах його розвитку. Висвітлюються різні теоретико-методологічні підходи до визначення внеску окремих показників безпеки держави на її загальний рівень. Розглянуто питання економічної безпеки машинобудівної галузі та її індикаторів. Представлені результати розрахунків вагових коефіцієнтів для індикаторів чотирьох груп показників при інноваційній реструктуризації машинобудування України в порівнянні за методом аналізу ієрархій та методикою Мінекономрозвитку України.

Ключові слова: економічна безпека машинобудівної галузі, порогові значення індикаторів машинобудівної галузі, метод аналізу ієрархій, методика розрахунку рівня економічної безпеки держави Міністерства економіки України.

В статье рассматривается вопрос разработки системного инструментария для диагностики уровня экономической безопасности в целях предотвращения и преодоления негативных явлений и угроз в машиностроительном секторе экономики на разных этапах его развития. Освещаются различные теоретико-методологические подходы к определению вклада отдельных показателей безопасности государства на ее общий уровень. Рассмотрен вопрос экономической безопасности машиностроительной отрасли и ее индикаторов. Представлены результаты расчетов весовых коэффициентов для индикаторов четырех групп показателей при инновационной реструктуризации машиностроения Украины по сравнению с методом анализа иерархий и методике Минэкономразвития Украины.

Ключевые слова: экономическая безопасность машиностроительной отрасли, пороговые значения индикаторов машиностроительной отрасли, метод анализа